

Seat No. : _____

09B-115

May-2015

B.A., Sem.-II

CC-111 : Elementary Economics

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : પ્રશ્નપત્રમાં આપેલ પ્રશ્નનો ક્રમાંક જ ઉત્તરવહીમાં લખો.

1. સરેરાશ ખર્ચ અને સીમાંત ખર્ચનાં ખ્યાલો સમજાવી, તે બંને વચ્ચેનો સંબંધ દર્શાવો. **14**

અથવા

(a) સરેરાશ આવક અને સીમાંત આવકનાં સંબંધો અપૂર્ણ હરીફાઈના સંદર્ભમાં સમજાવો.

(b) બજારનો અર્થ આપી, બજારનાં કાર્યો જણાવો.

2. નાણાંની માંગની સમજૂતી આપી, તેનાં હેતુઓ જણાવો. નાણાંની માંગને અસર કરતાં પરિબલો જણાવો. **14**

અથવા

(a) M_1 , M_2 , M_3 અને M_4 નાં ખ્યાલો સમજાવો.

(b) નાણાંના વિવિધ પ્રકારો જણાવો.

3. આર્થિક વૃદ્ધિ અને આર્થિક વિકાસનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી, આર્થિક વિકાસનાં નિર્દેશકો (i) PQLI અને (ii) પાયાની જરૂરિયાતોનાં અભિગમ વિશે સમજૂતી આપો. **14**

અથવા

માનવ વિકાસ આંકની સમજૂતી આપી, તેની રચના કેવી રીતે કરવામાં આવે છે તે જણાવો.

4. (a) કામગીરી અંદાજપત્ર અને શૂન્ય આધારિત અંદાજપત્રની સમજૂતી આપો.

(b) મહેસૂલી ખર્ચ અને મૂડી ખર્ચની સમજૂતી આપો. **14**

અથવા

પરોક્ષ કરવેરાનો અર્થ સમજાવી, તેના લાભ-ગેરલાભ ચર્ચો.

5. (a) એક વાક્યમાં જવાબ આપો : (ગમે તે છ)
- (1) વૈકલ્પિક ખર્ચ કોને કહે છે ?
- (2) 'માનવ ગરીબી આંક' શું છે ?
- (3) અર્થશાસ્ત્રમાં 'લાંબો ગાળો' કોને કહે છે ?
- (4) સરેરાશ સ્થિર ખર્ચની આકૃતિ સમજાવો.
- (5) વાસ્તવિક ખર્ચ એટલે શું ?
- (6) રાજકોષીય ખાધની સમજૂતી આપો.
- (7) પરિવર્તનીય કાગદી નાણું કોને કહેવાય ?
- (b) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો :
- (1) જો ભારતમાં બ્રાન્ડેડ ઘડિયાળ ₹ 2,000માં મળતી હોય અને અમેરિકામાં તે 100 ડોલરમાં મળતી હોય તો બ્રાન્ડેડ ઘડિયાળનાં સંદર્ભમાં PPP વિનિમય દર 1 ડોલર = _____.
- (a) ₹ 200 (b) ₹ 20
- (c) ₹ 10 (d) ₹ 50
- (2) કયો કર પ્રમાણિકતા પરનો કર કહેવાય છે ?
- (a) પરોક્ષ વેરો
- (b) પ્રત્યક્ષ વેરો
- (c) પ્રગતિશીલ વેરો
- (3) PQLIની ગણતરી કરવા માટે વાસ્તવિક માથાદીઠ આવક (PPP)ને ધ્યાનમાં લેવામાં આવે છે.
- (a) સાચું (b) ખોટું
- (4) માનવવિકાસ આંક કરતાં પાયાની જરૂરિયાતનો અભિગમ એ વિકાસને વધુ સારી રીતે માપે છે.
- (a) સાચું (b) ખોટું
- (5) જો કોઈ ઉદ્યોગ તેનું પ્રદૂષિત પાણી નદીમાં છોડે તો તેનો વાસ્તવિક ખર્ચ કહી શકાય.
- (a) સાચું (b) ખોટું
- (6) સ્થિર ખર્ચ અને અસ્થિર ખર્ચ એવા ભેદ માત્ર _____ માટે જ હોય છે.
- (a) ટૂંકગાળા (b) લાંબાગાળા
- (7) વ્યાપક નાણું કોને કહે છે ?
- (a) M_1 (b) M_2
- (c) M_3 (d) M_4
- (8) કેઈન્સનાં મતે નાણાંની માંગ માટેનો સૌથી મહત્વનો હેતુ _____ છે.
- (a) વિનિમયનો
- (b) સાવચેતીનો
- (c) સંટાકીયનો

Seat No. : _____

09B-115

May-2015

B.A., Sem.-II

CC-111 : Elementary Economics

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instruction : Mention the same number of answer as in the question paper.

1. Explain Average Cost and Marginal Cost. Show the relationship between AC and MC. **14**

OR

- (a) Explain the relationship between AR and MR under imperfect competition.
(b) Explain the meaning and functions of Market.

2. Elucidate demand for money. Discuss the motives of demand for money and factors affecting demand for money. **14**

OR

- (a) Explain the concepts of M_1 , M_2 , M_3 and M_4 .
(b) Describe the various types of money.

3. Explain the concepts of economic growth and economic development and discuss the indicators (i) PQLI and (ii) Basic need approach. **14**

OR

Explain human development index. How is this index calculated ?

4. (a) Describe performance budgeting and zero-based budgeting.
(b) Explain revenue expenditure and capital expenditure. **14**

OR

Explain the meaning of indirect taxes. What are the merits and demerits of indirect taxes ?

5. (a) Answer the following questions in **one** line : (any **six**) **6**
- (1) What is opportunity cost ?
 - (2) What is Human Poverty Index ?
 - (3) In economics how do we define 'long run' ?
 - (4) Explain the diagram of average fixed cost.
 - (5) What is Real Cost ?
 - (6) Explain Fiscal Deficit.
 - (7) What is convertible paper money ?
- (b) Select the correct option : **8**
- (1) If a branded watch costs ₹ 2,000 in India and it costs 100 dollar in US, the PPP exchange rate with respect to that branded watch would be 1 dollar = _____.

(a) ₹ 200	(b) ₹ 20
(c) ₹ 10	(d) ₹ 50

 - (2) Which tax is called tax on honesty ?

(a) Indirect tax	(b) Direct tax
(c) Regressive tax	

 - (3) To calculate PQLI, real per capita income (PPP) is considered.

(a) True	(b) False
----------	-----------

 - (4) The basic need approach is better measure of development than Human Development Index.

(a) True	(b) False
----------	-----------

 - (5) If an industry releases it's polluted water to river, it is called real cost.

(a) True	(b) False
----------	-----------

 - (6) The distinction between the fixed cost and variable cost is possible only in the _____

(a) Short run	(b) Long run
---------------	--------------

 - (7) Broad money refers to

(a) M_1	(b) M_2
(c) M_3	(d) M_4

 - (8) _____ motive of demand for money is very important according to Keynes.

(a) Transaction	(b) Precautionary
(c) Speculative	